

عنوان مقاله:

رویکردی عدلیه ای به نظریه مقاصد و پیامدهای حقوق بشری

محل انتشار:

فصلنامه تحقیقات حقوقی، دوره 19، شماره 75 (سال: 1395)

تعداد صفحات اصل مقاله: 28

نویسنده:

سید محمد قاری سید فاطمی - استاد گروه حقوق بین الملل و عمومی، دانشکده حقوق دانشگاه شهید بهشتی

خلاصه مقاله:

نظریه مقاصد الشریعه، به رغم تمام جذابیت های هرمنیوتیک اش، هیچ گاه نتوانست در قامت یک نظریه تفسیری رقیب جدی برای رویکرد اصاله الظهوری اصولیون مسلمانان ظاهر شود. در عین حال، به ویژه پس از اثر سترگ ابو اسحاق شاطبی (الموافقات فی اصول الشریعه)، نظریه مقاصدی توانست گاه بسان رویکردی تفسیری، و گاه همچون نوعی نظریه فلسفه حقوق در تبیین ماهیت، کارکرد و اهداف شریعت جایگاهی برجسته در ادبیات نظری هنجاری مسلمانان بیابد. این پژوهش ابتدا نظریه مقاصد الشریعه غزالی و اصول فقه مقاصدی شاطبی را مورد بررسی کوتاه قرار داده، و سپس با تبیین ایده فرا اسلامی/جهان شمولی اصول (اهداف) شریعت، تلاش خواهد کرد که ناکامی تاریخی مقاصدی های مسلمان در انکار مرجعیت عقل اخلاقی، و در نتیجه محوریت حیثیت انسان بما هو انسان، به عنوان ام المقاصد، را ریشه یابی نماید. ارزیابی مقاصد در ترازوی عدالت و تاکید بر غیبت حیثیت انسانی در این نظریه، و سپس بررسی تحلیلی نگاه عدلیه به حیثیت انسانی، و ارزیابی پیامدهای حقوق بشری نظریه امر الهی از دیگر دستاوردهای این پژوهش است. پایان بخش این گفتار، رونمایی بسیار اجمالی از «نظریه دین ورزی فضیلت بنیاد» است، نظریه ای که مساهمت معرفتی و دل مشغولی اصلی نگارنده این روزها است، که البته معرفی تفصیلی آن مجال دیگر می طلبد.

کلمات کلیدی:

تفسیر مقاصدی شریعت، حقوق بشر، شاطبی، غزالی، حیثیت انسانی، دین ورزی فضیلت بنیاد

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1300684>

